

Meldingsplicht paardenziektes

Afstudeerwerkstuk

Sanne Schoorl

Klas: D4BAa

Datum: 8 april 2021

- Gegevens student

Naam: Sanne Schoorl
Studentnummer: 3026418
Klas: D4BAa
E-mail: sanneschoorl@hotmail.com

- Gegevens opdracht gevend bedrijf

Naam: Aeres Hogeschool Dronten
Opleiding: Bedrijfskunde & Agribusiness
Adres: De Drieslag 4, 8251 JZ
Plaats: Dronten

- Begeleidende docent

Naam: Toine van Westing
E-mail: t.van.westing@aeres.nl

DISCLAIMER

Dit rapport is gemaakt door een student van Aeres Hogeschool als onderdeel van zijn/haar opleiding. Het is géén officiële publicatie van Aeres Hogeschool. Dit rapport geeft niet de visie of mening van Aeres Hogeschool weer. Aeres Hogeschool aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor enige schade voortvloeiend uit het gebruik van de inhoud van dit rapport.

Voorwoord

De reden voor het schrijven van dit verslag, is een individuele opdracht die de gehele klas heeft gekregen. Dit verslag is het tweede onderdeel van het afstuderen. Na goedkeuring van het eerste deel, het vooronderzoek. Krijg je goedkeuring voor de volgende stap namelijk het afstudeerwerkstuk.

Als student heb je zelf een onderwerp gevonden en uitgekozen. Een onderwerp waar de student zich in wilt verdiepen, verder wilt onderzoeken en uitwerken. Omdat ik van jongs af aan actief ben in de paardensport en momenteel ook werk in deze branche. Wilde ik een interessant onderwerp wat hier goed op aansluit en iets wat momenteel ook speelt in de hippische sector.

Sinds een aantal jaar ben ik in dienst van een groot manege bedrijf wat zich in Noord-Holland bevindt. Daarnaast heb ik eigen paarden, ben ik zelf actief in de dressuursport en door mijn vriend betrokken in de springsport.

Het manege bedrijf biedt op dit moment stalling aan 144 paarden. Dat betekent dat er rondom het bedrijf veel (reis) beweging plaats vindt van paarden, paarden die op het bedrijf staan maar ook paarden van buitenaf die voor les of een wedstrijd naar het bedrijf komen. Hierdoor komen veel verschillende paarden dichtbij elkaar of met elkaar in contact. Dit zorgt ervoor dat het besmettingsrisico groot is.

Doordat ik paardeneigenaar ben, ben ik natuurlijk verantwoordelijk voor mijn eigen paarden. Maar voel me ook verantwoordelijk voor de paarden op mijn werk. We willen ten alle tijden de paarden beschermen tegen paardenziektes en alle gevolgen van dien.

Ik zou graag mijn dank willen uitspreken naar mijn begeleider Toine van Westing en mijn ouders. Zij hebben mij tijdens het schrijven van mijn scriptie adviezen gegeven en hebben wij regelmatig van feedback voorzien.

Als laatst zou ik graag mijn vriend, familie en vriendinnen willen bedanken voor hun steun tijdens het schrijven van mijn scriptie. Ik heb veel gehad aan hun steun en de adviezen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	6
Summary	7
1. Inleiding	8
1.1 <i>Nederland Paardenland</i>	8
1.1.1 Gezondheid & welzijn	8
1.1.2 Definitie dierziekten	8
1.1.3 Paardenziektes, zonder meldingsplicht	9
1.1.4 Paardenziektes, met meldingsplicht	10
1.1.5 Zoönose	12
1.1.6 Vervoer & gezondheidscertificaat	12
1.1.7 Actualiteit	13
1.2 <i>Meldingsplicht</i>	14
1.2.1 Griepalert.nl	15
1.2.2 Paardengriep.nl	15
1.2.3 De werking	15
1.2.4 SEIN	16
1.3 <i>Online platform</i>	16
1.4 <i>Hoofd- en deelvragen</i>	17
1.4.1 Hoofdvraag	17
1.4.2 Deelvragen	17
1.5 <i>Doelstelling</i>	17
2. Materiaal en methode	19
2.1 <i>Onderzoeksopzet</i>	19
2.2 <i>Materiaal</i>	19
2.3 <i>Methode</i>	21
3. Resultaten	22
3.1 <i>Enquête</i>	22
3.2 <i>Vragenlijst LTO</i>	29
4. Discussie	30
4.1 <i>Beoordeling gekozen aanpak</i>	30
4.1.1 Onderzoek paardeneigenaren/houders	30
4.1.2 Onderzoek initiatiefnemer paardengriep.nl	30
4.2 <i>Beoordeling resultaten</i>	31
4.2.1 Hebben paardeneigenaren en -houders behoefte aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes?	31
4.2.2 Hoe bekend is de doelgroep met het platform paardengriep.nl?	31
4.2.3 Waarom wordt het platform paardengriep.nl niet gebruikt?	31
4.2.4 Hoe wordt het meldpunt nu gemarket?	32
4.2.5 Wat moet er gebeuren om paardengriep.nl bekend te maken onder paardeneigenaren en -houders en dat deze gebruikt wordt?	32
4.3 <i>Consumentengedrag</i>	32

5. Conclusie.....	33
Bibliografie.....	35
Bijlage I – Enquêtevragen paardeneigenaren/-houders.....	38
Bijlage II – Vragen interview – paardengriep.nl (LTO Nederland)	40
Bijlage III – Antwoorden interview – paardengriep.nl (LTO Nederland).....	41

Samenvatting

In Nederland bestaat er voor de paardensector een meldingsplicht voor enkele paardenziekten. Deze ziekten staan op de lijst aangifteplichtige dierziekten, wat is bepaald door de EU. De NVWA heeft deze lijst op hun website gepubliceerd. Bij uitbraak van een besmettelijke paardenziekten worden er adviezen uitgegeven wat te doen. Met name equine influenza, droes en rhinopneumonie zijn zeer besmettelijke paardenziekten die vaak voorkomen in landen met paarden. Deze drie horen bij de categorie overige besmettelijke paardenziektes. Waardoor de bestrijding van deze ziektes bij de sector ligt en niet bij de overheid, daarnaast is het niet bestrijding- of meldingsplichtig omdat het endemisch is binnen geheel Europa.

Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de behoefte van de hippische sector aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes en wat de oorzaak is van het disfunctioneren van het bestaande meldpunt paardengriep.nl. Om hierachter te komen is de volgende hoofdvraag opgesteld: *‘Wat is de oorzaak van het disfunctioneren van het meldpunt paardengriep.nl?’*. Om tot antwoord op deze hoofdvraag te komen zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Hebben paardeneigenaren en -houders behoefte aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes?
- Hoe bekend is de doelgroep met het platform paardengriep.nl?
- Waarom wordt het platform paardengriep.nl niet gebruikt?
- Hoe wordt het meldpunt nu gemarket?
- Wat moet er gebeuren om paardengriep.nl bekend te maken onder paardeneigenaren en -houders en dat deze gebruikt wordt?

Met behulp van een enquête onder paardeneigenaren en -houders in Nederland wordt de visie over paardenziektes en een nationaal meldpunt hiervoor duidelijk. Het online platform paardengriep.nl wordt via een vragenlijst gevraagd om kenbaar te maken waarom het platform nog niet naar behoren werkt, hoe het komt dat het nog geen bekendheid heeft in de hippische sector en hoe ze denken dit onder de aandacht te brengen.

Het blijkt dat de ondervraagde paardeneigenaren/-houders behoefte hebben aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes. De voornaamste reden hiervoor is elkaar te informeren en adviseren, men hoopt hierdoor meer openheid te krijgen.

Het online platform paardengriep.nl lijkt in de hippische sector nog onbekend. Ondanks de onbekendheid is er wel bereidheid om hier gebruik van te maken. De verwachting is dat een meldpunt verdere besmettingen op dat moment kan voorkomen.

De hippische sector attenderen op het belang van het melden van paardenziektes is een eerste stap. Daarbij kan de hippische sector kennis maken met het online platform paardenziektes.nl. Door te zorgen dat het platform simpel, overzichtelijk en makkelijk in gebruik is, zal de drempel voor gebruikers laag zijn.

Summary

In the Netherlands, the equine sector is obliged to report a number of equine diseases. These diseases are on the notifiable animal diseases list, which is determined by the EU. The NVWA has published this list on their website. In the event of an outbreak of contagious equine disease, advice is issued on what to do. Equine influenza, strangles and rhinopneumonia in particular are highly contagious equine diseases that are common in equine land. These three belong to the category of other contagious equine diseases. As a result, the control of these diseases lies with the sector and not with the government, in addition, it is not obliged to combat or report it because it is endemic throughout Europe.

The aim of this research is to gain more insight into the needs of the equestrian sector for a national reporting point for equine diseases and what is the cause of the malfunctioning of the existing reporting point Paardengriep.nl. In order to find out, the following main question has been formulated: "What is the cause of the malfunctioning of the reporting point Paardengriep.nl?". The following sub-questions have been formulated to answer this main question:

- Do horse owners and keepers need a national reporting point for equine diseases?
- How familiar is the target group with the platform Paardengriep.nl?
- Why is the platform Paardengriep.nl not used?
- How is the reporting center now marketed?
- What must be done to make Paardengriep.nl known to horse owners and keepers and that it is used?

With the help of a survey among horse owners and keepers in the Netherlands, the vision on equine diseases and a national reporting point for this becomes clear. The online platform Paardengriep.nl is asked via a questionnaire to indicate why the platform is not yet working properly, why it is not yet known in the equine and how they intend to bring this to the attention.

It appears that the surveyed horse owners / keepers need a national reporting point for equine diseases. The main reason for this is to inform and advise each other, it is hoped that this will lead to more openness.

The online platform Paardengriep.nl still seems unknown in the equine sector. Despite the unfamiliarity, there is a willingness to make use of this. It is expected that a reporting center will be able to prevent further infections at that time.

Making the equine aware of the importance of reporting equine diseases is a first step. In addition, the equine can get acquainted with the online platform Paardengriep.nl. By ensuring that the platform is simple, clear and easy to use, the threshold for users will be low.

1. Inleiding

1.1 Nederland Paardenland

Nederland telt 10.000 paarden(sport) bedrijven en 3.000 ruitersportcentra en -verenigingen. Daar zijn 400.000 actieve ruiters en 450.000 paarden (KNHS, 2016). Er wordt veel met paarden gereisd, bijvoorbeeld bij verkoop, wedstrijden en uitjes naar het strand/bos. Niet alleen in Nederland wordt veel gereisd maar ook in en naar het buitenland. Hierdoor zullen veel verschillende paarden, van allerlei verschillende locaties met elkaar in contact komen. Het besmettingsgevaar voor paardenziektes is in zulke gevallen verhoogd. Dit komt omdat er veel wisseling van paarden plaatsvindt en als de paarden op een andere locatie verblijven in contact komen met paarden met een andere gezondheidsstatus. Ook kan de weerstand van deze dieren verlaagd zijn door het reizen, andere omgeving, eventuele training en stress (G. Bruin).

1.1.1 Gezondheid & welzijn

De gezondheid van een paard hebben paardeneigenaren en paardenhouders niet altijd in de hand. Ongelukken gebeuren en paarden kunnen, ondanks alle goede zorgen, toch ziek worden. Het is natuurlijk de taak van een paardeneigenaar om ziekte en verwondingen zoveel mogelijk te voorkomen. Het paard is afhankelijk van de goede zorg van de mensen om hem heen. Mocht het dier het nodig hebben, dan ben je verplicht om voor de juiste nodige medische behandeling te zorgen. Doe dit in overleg met een deskundige en volg het advies van de dierenarts op.

Dit is opgenomen in de Wet dieren (Overheid.nl, Wet dieren, 2011) en het Besluit houders van dieren (Overheid.nl, Besluit houders van dieren, 2014). Hiermee wordt de welzijn en gezondheid van dieren gewaarborgd waar eigenaren en houders van paarden zich aan moeten houden. Op grond van deze regelgeving is elke paardenhouder verplicht om zijn dieren goed te houden, te verzorgen en te huisvesten. Punten uit de regelgeving zijn onder andere:

- De dieren moeten voldoende ruimte hebben.
- De dieren moeten een schone en droge lig plek hebben.
- Er moet voldoende licht zijn in de stallen.
- Er mogen geen uitstekende scherpe randen in de stallen zijn waaraan de dieren zich kunnen verwonden.

De Sectorraad Paarden (SRP) heeft in 2012 een Gids voor Goede Praktijken gepresenteerd (Paarden, Gids voor goede praktijken, 2019). Een belangrijke stap naar het verder waarborgen van paardenwelzijn in Nederland. In deze gids zijn de 12 richtlijnen voor paardenwelzijn opgenomen, dit zijn de belangrijkste onderwerpen betreft paardenwelzijn. Met de kennis die in deze Gids staat is elke paardenliefhebber in staat om de verantwoording te nemen het welzijn van paarden in Nederland te waarborgen (Visser, 2011) (Paarden, 2014).

1.1.2 Definitie dierziekten

Onder dierziekten verstaan we alle besmettelijke ziekten die in eerste instantie door dieren gedragen worden. Bekende voorbeelden zijn Q-koorts, varkenspest, mond-en-klauwzeer.

Ziekmakers heb je in verschillende soorten: bacteriën, virussen, schimmels, parasieten en wormen. Ook de manier waarop dierziekten worden overgedragen verschilt. Het kan

verspreid worden via mest en urine, fysiek contact of lucht. Ook is het mogelijk via het eten van besmette dierlijke producten, of bijvoorbeeld van moedervarken op haar biggetjes.

De meeste dierziekten zijn specifiek voor een bepaald dier. Mensen kunnen die ziekte niet krijgen. Sommige ziekten kunnen wel van dier op mensen overgaan (en andersom). We noemen dat een zoönose. Voorbeelden daarvan zijn Q-koorts en salmonella bij vee. Ook kun je ziekten van wilde dieren krijgen, zoals de vossenlintworm, of van huisdieren, zoals kattenkrabziekte (Voedingscentrum, sd).

1.1.3 Paardenziektes, zonder meldingsplicht

Paardenziektes en aandoeningen zijn er in veel verschillende soorten en maten. Te veel om ze allemaal op te noemen en toe te lichten. De drie meest voorkomende worden hieronder kort toegelicht. Deze ziektes zijn zeer besmettelijk en kunnen zich dan ook snel verspreiden. Bij een uitbraak volg je voornamelijk de adviezen van de begeleidende dierenarts op. Paarden worden in quarantaine geplaatst en behandeld. Er geldt voor deze ziektes geen meldingsplicht (Bit, Meldsysteem voor besmettelijke paardenziektes: paardengriep.nl, 2020).

- Rhinopneumonie

Prof. Dr. Marianne Sloet van Universiteitskliniek voor paarden in Utrecht schreef in januari 2021 voor KWPN Magazine een artikel over rhinopneumonie en deelde dat artikel ook met Horses.nl (Sloet P. D., 2021).

Rhinopneumonie (rhino = neus en pneumonie = longontsteking) wordt veroorzaakt door het Equine Herpesvirus 1 of 4 (EHV-1 / EHV-4). Het Equine (= paardachtigen) Herpes Virus komt wereldwijd voor en is diersoort-specifiek. EHV-1 en EHV-4 zijn dus niet gevaarlijk voor mensen of andere diersoorten. EHV-1 kent verschillende varianten, maar alle varianten blijken soms abortus of neurologische symptomen te kunnen veroorzaken en onderscheid tussen de varianten is dus alleen wetenschappelijk gezien van belang.

Een besmetting met EHV-1 of EHV-4 virusdeeltjes ontstaat als gevolg van het binnen krijgen van deze virusdeeltjes door inademen of contact met besmettelijke dieren of besmette voorwerpen, zoals een bit of de handen van mensen. In verreweg de meeste gevallen vermeerderd het virus zich in de neus en keel en incidenteel in de diepere luchtwegen. Zo zorgt het virus voor verkoudheidsymptomen (verkoudheidsvorm).

Soms wordt de slijmvlieslaag in neus, keel, luchtpijp en verdere vertakkingen zo ernstig beschadigd dat het virus kan doordringen in de onderliggende weefsels. De virusdeeltjes kunnen dan, opgenomen in de witte bloedcellen, naar de lymfeknopen komen en vervolgens ook in bloed gaan circuleren (dat heet viraemie = virus in het bloed). Doorgaans dringt alleen EHV-1 zo ver door en kan dan onder meer de baarmoeder, de hersenen en het ruggenmerg bereiken.

Als het virus zich nestelt in de baarmoeder ontstaat er een vaatontsteking in de binnenste laag van de baarmoederwand en worden de placenta (moederkoek) en de vrucht afgestoten. Er volgt dan een abortus. De gevoeligheid van de baarmoederwand

voor een dergelijke infectie is in het tweede deel van de dracht veel groter dan in het eerste deel van de dracht (abortusvorm).

Als het virus zich nestelt in het zenuwweefsel van ruggenmerg of hersenen ontstaat ook daar een vaatontsteking die kan leiden tot kleine stolseltjes op allerlei plaatsen in het ruggenmerg (myelopathie) en/of hersenen (encefalopathie). Daardoor kan het zieke paard allerlei (neurologische) zenuwverschijnselen gaan vertonen (neurologische vorm) (Sloet p. d., 2021).

- Droes

Een verdikking onder of achter de kaak, neusuitvloeiing en hoge koorts zijn enkele symptomen die kunnen duiden op droes. Deze besmettelijke ziekte, waarbij ontstekingen in de lymfeknopen optreden, wordt veroorzaakt door de *Streptococcus equi* bacterie (ook wel droesbacterie). Vrijwel alle paarden krijgen in hun leven een keer droes. De ziekte wordt veel gezien bij veulens in de opfok van nog geen jaar oud. Jonge paarden tot 5 jaar lopen ook een hoger risico op infectie, als ook paarden die vaak in contact komen met andere paarden. Gelukkig knappen de meeste paarden goed op, maar onderschat deze ziekte niet; droes kan dodelijk zijn! 1-2% van de paarden overlijdt eraan (Paardenarts, sd).

- Equine Influenza

Equine Influenza is een griepvirus bij paarden wat vergelijkbaar is met Influenza bij mensen. Het is zeer besmettelijk waardoor het zich snel verspreidt tussen paarden. Daarnaast is het ook nog eens een virus wat erg snel kan muteren. Dit betekent dat het virus vaak verandert van structuur waardoor sommige vaccins onvoldoende bescherming kunnen bieden aan de heersende ziekteverwekker. Het virus wordt voornamelijk via de lucht overgedragen waarna het wordt ingeademd, maar dit kan ook via onze handen of voer- en drinkbakken. Vooral wanneer er veel paarden bij elkaar komen, denk bijvoorbeeld aan wedstrijden en keuringen, kan het virus zich razendsnel verspreiden en raken veel paarden besmet (G Bruin).

Bij paarden kunnen twee subtypen van het Influenza A virus voorkomen, namelijk H7N7 en H3N8. Tegenwoordig wordt alleen H3N8 nog als actief virus beschouwd. De laatste jaren is de zogenoemde Florida sublijn zeer dominant geworden en deze is vaak de oorzaak van de tegenwoordige Influenza uitbraken. Deze H3N8 sub-lijn bestaat uit 2 clades: Clade 1 en Clade 2. Op dit moment is daarom het advies om een vaccin te kiezen dat tegen allebei de Clades beschermd (KNHS, sd). (Heidmann, 2021). (Horsetalk, 2021).

1.1.4 Paardenziektes, met meldingsplicht

In Nederland zijn er ziekten die gemeld moeten worden bij de NVWA (Nederlands Voedsel- en Warenautoriteit). Bij de organisatie op de website staat dan ook een lijst met aangifteplichtige dierziektes. Er zijn verschillende diercategorieën zoals vee, nertsen, pluimvee, bijen en andere. De paarden vallen hierbij onder de categorie vee (NVWA, sd). De volgende paardenziektes staan op deze lijst:

- Kwade droes
- Virale paardenencefalomyelitiden
- Infectieuze anemie
- Miltvuur
- Afrikaanse paardenpest

- Vesiculaire stomatitis

Er zijn in Nederland verschillende instanties die zich met besmettelijke paardenziektes bezighouden, onderzoek doen of zelfs speciaal opgericht zijn om een beleid te ontwikkelen. De werkgroep Dierengezondheid van de Sectorraad Paarden (SRP), de World Organisation for Animal Health (OIE), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en Gezondheidsdienst Deventer (GD) horen bij deze instanties.

1.1.4.1 Sectorraad Paarden (SRP)

De Sectorraad Paarden behartigt de collectieve belangen van de paardensector in Nederland. Is sinds 1 januari 2007 een zelfstandige stichting, wat wordt gevormd door samenwerkende partijen in de Nederlandse paardensector. De SRP is daarmee het aanspreekpunt voor de paardensector en de spreekbuis van de paardensector richting de overheid. Gezondheid is voor de paardensector een belangrijk onderwerp. Op dit gebied heeft de SRP de afgelopen jaren diverse succesvolle projecten opgezet, zoals de helpdesk voor dierenartsen, gezondheidsoverleg paard, agenda infectieuze ziekten en een draaiboek Rhinopneumonie (Sectorraad Paarden, sd).

1.1.4.2 World Organisation for Animal Health (OIE)

Deze wereldorganisatie voor diergezondheid is in 1924 opgericht door 28 landen, nadat er in België runderpest was uitgebroken door het importeren van runderen uit India. De organisatie houdt zich bezig met het verzamelen, analyseren en verspreiden van wetenschappelijke veterinaire informatie. Inmiddels telt de organisatie 167 leden. De OIE heeft de volgende doelen:

- Het waarborgen van transparantie in de wereldwijde situatie van dierziekten en zoönose.
- Het voorzien in kennis en het promoten van internationale solidariteit in de -- bestrijding van dierziekten.
- Het waarborgen van de wereldhandel door het opstellen van standaarden voor de internationale handel in dieren en dierlijke producten.
- Het ondersteunen van nationale dierenartsenorganisaties.
- Wetenschappelijke veterinaire informatie verzamelen, analyseren en verspreiden. (OIE, sd) (Wikipedia, sd).

1.1.4.3 Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) houdt de veiligheid van voedsel in de gaten. Daarvoor zijn wetten en regels opgesteld. De NVWA controleert of bedrijven die zich met eten bezighouden zich aan de wetten en regels houden.

De NVWA is ontstaan uit een fusie van de Voedsel en Waren Autoriteit (voorheen de Keuringsdienst van Waren), de Algemene Inspectiedienst (AID) en de Plantenziektenkundige Dienst (PD). De NVWA valt onder het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De NVWA is dus een uitvoerende instantie die zich bezighoudt met de controle van wetgeving.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit:

- Bewaakt de veiligheid van voedsel en consumentenproducten.
- Bewaakt de gezondheid van dieren en planten.
- Houdt het dierenwelzijn in de gaten.
- Handhaaft de natuurwetgeving.

Producenten die dierlijke producten verwerken zoals vlees, vis, zuivel of eieren moeten door de NVWA erkend worden. Deze producten zijn in de winkel te herkennen aan het EU-ovaal. De NVWA kijkt niet alleen naar Nederlands voedsel, maar ook naar diervoeding. Want via het voer van de koe, varken of kip kan het eten besmet worden. In het verleden zijn er een aantal schandalen geweest, denk aan dioxine in eieren, die veroorzaakt werden door vervuild diervoer (Voedingscentrum, sd) (NVWA, sd).

“De NVWA bestrijdt dierziekten als ergens in Nederland een besmettelijke dierziekte opduikt. Dierenartsen en veehouders spelen een belangrijke rol om verspreiding van de ziekte tegen te gaan” (NVWA, sd).

1.1.4.4 Gezondheidsdienst Deventer (GD)

Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) is een Nederlands dienstverlenend bedrijf gevestigd in Deventer. Dit bedrijf richt zich op het bestrijden en voorkomen van besmettelijke dierziekten. De GD beschikt over een veterinaire laboratorium waar jaarlijks miljoenen lab-bepalingen worden uitgevoerd. Het bedrijf voert diergezondheidsmonitoring uit, doet praktijkgericht onderzoek en ontwikkelt programma's voor dierziektepreventie en bestrijding (Wikipedia, sd) (GD, sd).

1.1.5 Zoönose

Is er wel sprake van een humaan besmettingsgevaar dan heet dit een zoönose. Een zoönose is een infectieziekte die van dier op mens kan overgaan. In Nederland voorkomende zoönosen zijn COVID-19, de ziekte van Lyme, Q-koorts, toxoplasmose, salmonellose en vogelgriep. Ongeveer twee derde van de verwekkers van infectieziekten bij de mens is afkomstig van dieren. Mensen kunnen er op verschillende manieren mee besmet raken: via voedsel of water of lucht, en via direct contact met besmette dieren of besmet dierlijk materiaal zoals mest. Ook kunnen verwekkers van zoönosen via teken en muggen worden overgebracht (RIVM, sd).

Voor verschillende dierziekten, waaronder zoönosen, bestaat een wettelijke meldingsplicht voor onderzoeksinstituten (microbiologisch laboratoria), dierhouders en/of dierenartsen aan de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) (RIVM, 2016). (CA Sluimer, 2017). (Sánchez A, 2017). (Manon Swanenburg, 2014).

1.1.6 Vervoer & gezondheidscertificaat

Jaarlijks komen gemiddeld drieduizend paarden vanuit ongeveer twintig verschillende derde landen (landen buiten de EU), verspreid over de wereld, via Nederland de EU binnen. Paarden worden regelmatig over de wereld vervoerd voor handel, tentoonstellingen, keuringen en voor de sport (renpaarden, dressuur, polo et cetera). Niet al deze dieren blijven in Nederland. Een deel ervan wordt binnen Europa, of naar een derde land door vervoerd. Transport van deze paarden vindt voornamelijk plaats per vliegtuig, waarbij de dieren de EU binnenkomen op een door de EU erkende Buitengrens Inspectie Post (BIP). In Nederland zijn BIP Schiphol en BIP Maastricht hiervoor aangewezen. Een BIP is mogelijk gesplitst in aantal Sub Inspectie Posten (SIP).

Voor doorvoer (van een derde land naar een derde land) van paarden door het EU-grondgebied moeten de paarden aan de EU-invoereisen voldoen. De importcriteria voor paarden zijn gebaseerd op Europese wetgeving en geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving en instructies. Bij aankomst op de BIP voeren inspecteur dierenartsen van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) de importcontrole van paarden uit (N. Tafro, Import van paarden uit derde landen en het risico op insleep van zoönosen. , 2014).

Alle paarden die via de BIP binnenkomen, moeten in het bezit zijn van een origineel gezondheidscertificaat. Deze is afgegeven door een bevoegde veterinaire autoriteit in het land van herkomst. Een gezondheidscertificaat moet volgens de Europese regelgeving zijn opgesteld, en zijn afgegeven op de dag van inlading van paarden. Het gezondheidscertificaat bevat algemene informatie over de identificatie, herkomst en bestemming van het dier en gegevens met betrekking tot de gezondheid, met alle resultaten van de voorgeschreven diagnostische testen en nodige vaccinaties. Het certificaat is tien dagen geldig en binnen deze tijd moet het dier in de EG binnenkomen. Het dier moet in de laatste drie maanden voor uitvoer verblijven op een bedrijf dat onder veterinair toezicht staat (artikel 14 Richtlijn 2009/156/EG) en moet de laatste dertig dagen in quarantaine hebben doorgebracht (N. Tafro, Import van paarden uit derde landen en het risico op insleep van zoönosen., 2014).

1.1.7 Actualiteit

Een dramatische uitbraak van rhinopneumonie op het concours in Valencia. Een situatie waar de gehele paardenwereld door wakker is geschud en zich mee bezig houdt. *“Dit is de meest ernstige rhino-uitbraak sinds tientallen jaren in Europa”* schrijft de FEI in een persbericht (FEI, 2021).

De FEI meldt dat in het laatste weekend van februari vier paarden zijn overleden, 84 paarden op het concoursterrein klinische symptomen tonen en 11 paarden in externe klinieken staan. Een bizarre situatie. Die week moesten twee lokale dierenartsen zich inzetten voor deze vele zieke paarden. Volgens de FEI zijn er inmiddels 21 dierenartsen op het concoursterrein en sturen de Duitse en de Franse hippische federatie ook nog extra dierenartsen. Ook komen er extra stallen zodat de gezonde paarden beter gescheiden kunnen worden van de zieke paarden. Daarnaast komen er van de Franse bond ook extra opblaasbare matten om de paarden te ondersteunen en te zorgen dat ze blijven staan. De FEI stuurt vanuit Zwitserland extra harnassen en netten om de paarden staande te houden (Horses, 2021).

In totaal gaat het om een groep van 752 paarden die naar het concours in Valencia waren afgereisd. Paarden die overal vandaan kwamen, ook uit Nederland. Voordat het officieel bekend werd dat het om rhinopneumonie ging, zijn al meer dan 500 van die paarden afgereisd. Er vertrokken dus meer en meer ruiters/paarden, ook zonder gezondheidscertificatie bij hun paarden. Na de bekendmaking ging het concoursterrein op slot en rond de 160 paarden zijn op het terrein gebleven.

Doordat ruiters en paarden naar huis zijn gegaan, zijn er meerdere uitbraken gemeld in onder andere Frankrijk, België, Duitsland en Zweden. Al deze uitbraken zijn te linken aan Valencia. Daarom heeft de FEI de wedstrijdssport in tien landen in Europa (waarvandaan de deelnemers in Valencia kwamen) stilgelegd. Om verdere verspreiding en uitbraken te voorkomen.

De ruiters die zich wel aan de voorschriften hielden en gebleven zijn, zijn nu in een vreselijke situatie in Valencia terecht gekomen (Horses, 2021).

- Update – 17 maart 2021

Het aantal paarden dat na de rhinopneumonie uitbraak bij het Spaanse concours in Valencia is overleden, is gestegen tot zeventien. Volgens de internationale paardensportfederatie FEI gaat het om tien dieren in Spanje, vijf in Duitsland en twee in België. Inmiddels is het voor paarden besmettelijke virus in negen Europese landen vastgesteld. Voor zover officieel bekend is op dit moment slechts in één Nederlandse stal sprake van een uitbraak van het virus (Telegraaf, 2021).

1.2 Meldingsplicht

In Nederland bestaat er voor de paardensector een meldingsplicht voor enkele paardenziekten. Deze ziekten staan op de lijst aangifteplichtige dierziekten, wat is bepaald door de EU. De NVWA heeft deze lijst op hun website gepubliceerd. Bij uitbraak van een besmettelijke paardenziekten worden er adviezen uitgegeven wat te doen. De op dat moment behandelde dierenarts speelt hier ook een rol in. Met name equine influenza, droes en rhinopneumonie zijn zeer besmettelijke paardenziekten die vaak voorkomen in paardenland. Deze drie horen bij de categorie overige besmettelijke paardenziektes. Waardoor de bestrijding van deze ziektes bij de sector ligt en niet bij de overheid, daarnaast is het niet bestrijding- of meldingsplichtig omdat het endemisch is binnen geheel Europa. Een ziekte wordt endemisch genoemd, wanneer ze aan een bepaalde streek of provincie gebonden is of aan een bepaald volk eigen is (Ensie, sd). Door de rhino-uitbraak op het concoursterrein in Valencia is het actueler dan ooit.

Het vaccineren tegen de genoemde ziektes is in Nederland niet verplicht. Als belangrijkste preventie- en bestrijdingsmaatregel stellen organisaties, waaronder de Sectorraad Paarden, dat in geval van uitbraak zo snel mogelijk een melding moet worden gemaakt. De betreffende stalhouder(s) dienen maatregelen te nemen om verdere besmetting te voorkomen.

Omdat de wens om ziekten te melden en elkaar tijdig te informeren onder paardenhouders en -eigenaren groeit, heeft de LTO-vakgroep Paardenhouderij het idee opgevat om een online meldpunt op te zetten waar paardeneigenaren vrijwillig een melding kunnen doen. Naar het humane voorbeeld van Griepalert kunnen ondernemers en paardensporters beter geïnformeerd worden over de ziektedruk in hun omgeving, waardoor zij zelf een goede inschatting kunnen maken van maatregelen die zij zelf kunnen nemen om de gezondheid van hun paarden te beschermen. Op dit moment werkt het online meldpunt nog onvoldoende (Carola Schouten: Minister van Landbouw, 2019).

Tevens voorziet het meldpunt in kennis voor paardenhouders en -eigenaren met betrekking tot paardengezondheid en kan er data verzameld worden om actueel handelen rondom besmettelijke paardenziekten in beeld te brengen. Daarmee wordt het meldpunt een kennisportal op het gebied van paardengezondheid richting paardenhouders en -eigenaren (LLTB, 2020).

1.2.1 Griepalert.nl

Griepalert is een website waar je de griep in Nederland kan volgen. De website visualiseert het aantal griepmeldingen per tweecijferige postcode. Dit doen ze het gehele jaar. Griepmeldingen worden gevisualiseerd en de daarbij behorende symptomen worden weergegeven in de griepadar.

Griepalert.nl vraagt de bezoekers of ze wel/niet griep(symptomen) hebben. Deze vul je geheel anoniem in (Griepalert, sd).

1.2.2 Paardengriep.nl

Paardengriep.nl is een initiatief van LTO Nederland. De LTO-vakgroep Paardenhouderij had het idee om een online meldpunt op te zetten waar paardeneigenaren vrijwillig een melding kunnen doen. Naar het humane voorbeeld van Griepalert kunnen ondernemers en paardensporters beter geïnformeerd worden over de ziektedruk in hun omgeving. Zo kunnen zij zelf een goede inschatting maken van de maatregelen die zij kunnen nemen om de gezondheid van hun paarden te beschermen (Bit, Meldsysteem voor besmettelijke paardenziektes: paardengriep.nl, 2020).

Heerst er momenteel influenza, rhino of droes in Nederland? Paardengriep.nl geeft antwoord op deze vraag. Door het aantal griepachtige symptomen in een kaart te visualiseren. Op de kaart vind je precies waar per postcodegebied melding wordt gemaakt van de volgende symptomen (Paardengriep, sd).

- Hoesten
- Koorts
- Versnelde ademhaling
- Neusuitvloeiing
- Ooguitvloeiing

1.2.3 De werking

Paardengriep.nl is een website waar griepverschijnselen bij paarden gemeld kunnen worden. Deze meldingen worden anoniem per tweecijferige postcode geplaatst, verwerkt in een rekenmodel en per postcodegebied gevisualiseerd. Op deze manier kan er snel en gemakkelijk gezien worden of er veel griepverschijnselen in de buurt voorkomen.

Daarnaast word er een alert gestuurd als Droës, Influenza of Rhino gediagnosticeerd is in de opgegeven omgeving. Als een paardeneigenaar een melding maakt op Paardengriep.nl, krijgt men na enkele dagen een herinnering om te kijken of de symptomen nog aanhouden of niet. Als de symptomen aanhouden krijgt men het advies om de dierenarts erbij te halen en wordt er een unieke code toegestuurd via de mail. Als Droës, Influenza of Rhino gediagnosticeerd wordt door de dierenarts, dan kan de dierenarts aan de hand van de unieke code een melding doen bij Paardengriep.nl. Deze melding zorgt ervoor dat paardeneigenaren in de omgeving een alert ontvangen dat er een besmettelijke ziekte in de omgeving is vastgesteld. Deze alert is anoniem en wijst geen locatie aan (LTO, 2020).

De website is rond 1 mei 2020 online gegaan. Dit was een pilot/dummy versie.

“Sinds de lancering van onze dummy website afgelopen mei zijn er veel reacties gekomen van partijen die met ons willen samenwerken. Dat geeft een positieve bijdrage aan de

kwaliteit van de informatie en het systeem”, laat LTO Nederland weten op de website (LTO, sd).

1.2.4 SEIN

Surveillance Equine Infectieziekten Nederland of te wel SEIN is een meldpunt wat exclusief voor dierenartsen is opgezet. Dit programma is er sinds juni 2019 en is een samenwerkingsverband tussen Cluster Paard van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMVD, voorheen GGP) en de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) en wordt mede mogelijk gemaakt door Boehringer Ingelheim Animal Health.

Het meldpunt SEIN voorziet de deelnemende dierenartsen via de email van een wekelijks overzicht van de onderstaande (belangrijkste) infectieuze ziekten die die week zijn voorgekomen bij paarden in Nederland. Dit overzicht wordt geheel geanonimiseerd weergegeven tot op tweecijferig postcodegebied.

- Droes
- Rhinopneumonie
- Influenza

(Diergezondheid, sd)

Het aantal SEIN deelnemers groeit nog steeds. Er is een sterke interactie tussen SEIN en de Helpdesk Paard, wat een initiatief is van GD Diergezondheid. Het programma SEIN sluit ook internationaal aan bij vergelijkbare initiatieven in Europa zoals RESPE, Equi Focus Point Belgium en het ICC (International Collating Centre UK) en SEIN meldingen worden ook overgenomen door RESPE en ICC (Monitor diergezondheid paard, jaarverslag helpdesk paard 2019, 2019).

1.3 Online platform

In mei 2020 kwam LTO Nederland met het online platform paardengriep.nl. Een website waar griepverschijnselen van paarden gemeld kunnen worden. Bij het bekijken van de site, is er opgemerkt dat deze nog niet actief is en dat er nog weinig op gebeurt. Ook heeft de website nog weinig bekendheid in de hippische sector.

De website paardengriep.nl laat via een antwoord op de veel gestelde vragen het volgende weten:

“Als er voldoende inschrijvingen voor deze website komen, kunnen we live met het definitieve platform. Het is belangrijk dat er genoeg paardeneigenaren en -houders gebruik willen maken van deze dienst, omdat zij ook de doelgroep zijn die anoniem de informatie over griepverschijnselen bij paarden aan kunnen leveren. Dus vind jij het ook belangrijk dat het platform er komt, schrijf je in en roep paardeneigenaren en houders van paarden in jouw omgeving op om hetzelfde te doen” (Paardengriep, sd).

1.4 Hoofd- en deelvragen

1.4.1 Hoofdvraag

Wat is de oorzaak van het disfunctioneren van het meldpunt paardengriep.nl?

1.4.2 Deelvragen

- Hebben paardeneigenaren en -houders behoefte aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes?
- Hoe bekend is de doelgroep met het platform paardengriep.nl?
- Waarom wordt het platform paardengriep.nl niet gebruikt?
- Hoe wordt het meldpunt nu gemarket?
- Wat moet er gebeuren om paardengriep.nl bekend te maken onder paardeneigenaren en -houders en dat deze gebruikt wordt?

1.5 Doelstelling

In Nederland komen verschillende besmettelijke paardenziektes voor. De drie meest voorkomende zijn equine influenza, droes en rhinopneumie. Naast dat ze het meest voorkomend zijn, zijn ze ook zeer besmettelijk. Het paard tegen deze ziektes vaccineren kan maar is in Nederland niet wettelijk verplicht.

Ervaringen met grote uitbraken in het verleden legden de sector uit, dat influenza zeer besmettelijk is, een uitbraak kan zich zeer snel uitbreiden en bij individuele paarden kan dat leiden tot blijvende restschade in de luchtwegen. De laatste uitbraak in Nederland was op 22 en 23 december 2018. Er werd influenza gemeld op een aantal stallen in het noorden van Limburg, het oosten van Brabant en op enkele stallen rond Utrecht. Door zich aan de geadviseerde maatregelen te houden. Om te voorkomen dat de influenza zich verder zou uitbreiden, is het na aantal dagen rustiger geworden (Prof. dr. Marianne Sloet, 2018).

- Uitbraak van influenza in het buitenland

In 2007 viel Australië ten prooi aan een zeer heftige influenza uitbraak. Australië was een land wat tot op dat moment vanwege zijn geïsoleerde ligging en strenge quarantaine nog geen gevallen had gehad van Equine Influenza. Doordat de ziekte er niet voorkwam werden de paarden er ook niet gevaccineerd, wat betekende dat alle paarden gevoelig waren voor de ziekte.

Acht paarden brachten in september 2007 de ziekte Australië binnen, waarna de ziekte zich zeer snel verspreidde. Op het hoogtepunt waren er 1.000 nieuwe zieke paarden per week. In drie maanden tijd waren er ruim 10.000 bedrijven waar de ziekte was uitgebroken en in enkele maanden tijd meer dan 70.000 ziektegevallen, ondanks voorzorgsmaatregelen als vervoersverbod om verspreiding te voorkomen. Door de ziekte heeft de hele paardenwereld in Australië maandenlang stilgelegen. Geen vervoer van paarden was mogelijk en alle paardenevenementen werden afgelast. De uiteindelijke kostenpost van behandelingen en afgelasten van evenementen lag op ruim 1 miljard Australische dollars (ruim 600 miljoen Euro).

Bij uitbraken in landen als India (1987) en Egypte (2008) waren er naast tienduizenden ziektegevallen ook honderden sterfgevallen (Paardenarts, Equine Influenza, niet slechts een griepje!).

Dat maakt de vaccinatie influenza een belangrijke enting. Daarom is de enting tegen influenza bij paarden via de wedstrijdorganisaties KNHS (nationaal) en FEI (internationaal) en op goed georganiseerde stallen, verplicht gesteld (Paardendokters, sd). Het is niet wettelijk verplicht. De bovenstaande wedstrijdorganisatie stellen dit wel als eis bij deelname van een wedstrijd of keuring.

Als belangrijkste preventie- en bestrijdingsmaatregel stellen organisaties waaronder de Sectorraad Paarden, dat in geval van uitbraak zo snel mogelijk een melding moet worden gemaakt. Dit is aan de paardeneigenaar of -houder zelf. Dit omdat er ook geen meldingsplicht geldt er in Nederland. De betreffende stalhouder dient maatregelen te nemen om verdere besmetting te voorkomen. En als andere paardeneigenaren weten waar een virus heerst, kunnen zij maatregelen nemen om te zorgen dat hun paarden niet besmet raken (Verspreiding van besmettelijke paardenziektes voorkomen, 2020).

Aan de hand van de uitkomst van het onderzoek, kan er bepaald worden of er vanuit de hippische sector behoefte is aan een platform zoals paardengriep.nl. Hoe deze meer naamsbekendheid krijgt en daadwerkelijk dat het platform in gebruik genomen wordt. Er zal gekeken moeten worden naar de marketing van het bedrijf. Waarschijnlijk zal deze op dit moment onvoldoende zijn, ze zullen deze activiteiten moeten veranderen om tot een nieuw marketingstrategie te komen.

De uitkomst kan eventueel gepresenteerd worden aan de desbetreffende mensen achter paardengriep.nl. Zodat het meldingsplatform een groter succes wordt.

2. Materiaal en methode

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke methode er is gebruikt om het onderzoek uit te kunnen voeren. Welke materialen hiervoor gebruikt zijn en hoe de gegevens zijn verwerkt.

2.1 Onderzoeksopzet

In dit onderzoek naar de behoefte van een nationaal meldingssysteem in de hippische sector en het bestaande meldingsplatform paardengriep.nl is gebruik gemaakt van een beschrijvend onderzoek. In een beschrijvend onderzoek wordt een bepaald onderwerp in kaart gebracht. Door bepaalde kenmerken te beschrijven van bijvoorbeeld een specifieke groep, een probleem of situatie, die je daarna grondig gaat analyseren. Hierin kun je onderscheidt maken tussen de kwalitatieve en kwantitatieve methoden. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van beide, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Kwantitatief: het verzamelen van data door middel van enquêtes. Door deze manier zijn een groot aantal deelnemers uit de doelgroep bereikt. De doelgroep zijn de paardenhouders en -eigenaren die belang hebben bij een nationaal meldingssysteem voor paardenziektes. De enquêtes zijn online uitgezet. Dit in verband met de huidige corona situatie. Ook zijn er online de meeste mensen bereikt.

Kwalitatief: voor het onderzoek is er ook een interview afgenomen. Dit zal zorgen voor diepgaande informatie. Diepte-interviews hebben plaatsvinden met de betrokken instanties van het platform paardengriep.nl.

2.2 Materiaal

Er is gebruikt gemaakt van een enquête. Deze is online verspreid bij de bijbehorende doelgroep, paardenhouders en paardeneigenaren uit heel Nederland. Er zijn hierin geen eisen gesteld aan het soort paardeneigenaar of -houder, of aan welk paard zij bezitten. Iedere paardeneigenaar of paardenhouder heeft hieraan kunnen deelnemen. Voor diepte-interviews zijn de betrokken instanties van het platform paardengriep.nl benaderd. De belangrijkste is de initiatiefnemer van het platform: LTO Nederland.

Omdat de enquête online is verspreid, is er gebruikt gemaakt van social media. Een belangrijk kanaal en waar je snel de meeste mensen kunt bereiken is Facebook. Daar zijn ook verschillende groepen voor paardensporters/eigenaren/liefhebbers, de enquête is daar geplaatst. Hierdoor is de enquête snel bij de juiste mensen terecht gekomen. Er is gebruik gemaakt van social media omdat er is gekozen voor deze methoden, heb je het aantal deelnemers aan het onderzoek minder goed in de hand. De enquête is in totaal twee keer geplaatst om zo het gewenst aantal deelnemers te bereiken.

De vragen voor de enquête en de interviews kunt u vinden in de bijlage. Om zeker te zijn dat de vragen exact en juist zijn, zijn deze vooraf getest. De vragen zijn voorgelegd aan een aantal testpersonen, paardeneigenaren maar ook complete buitenstaanders. Hier is voor gekozen om te kijken of alles duidelijk was. Bij een testpersoon was er een onduidelijkheid ontstaan tijdens het invullen van de enquête. Dit is aangegeven en er is samen gekeken wat er onduidelijk was en naar aanleiding hiervan is er een vraag toegevoegd.

Open vragen zijn verkennend van aard en leveren onderzoekers veel gegevens van hoge kwaliteit op. In wezen bieden deze vragen een onderzoeker de mogelijkheid om inzicht te verwerven in alle meningen over een onderwerp waarmee hij of zij niet bekend is. Omdat dit type vragen kwalitatief van aard is, ontbreekt echter de statistische significantie die nodig is voor overtuigend onderzoek.

Dit neemt niet weg dat open vragen op verschillende manieren ongelooflijk nuttig zijn:

- Interviews met experts
- Onderzoeken onder kleine populaties
- Voorafgaand onderzoek
- Een uitlaatklep voor respondenten

Er is een grote verscheidenheid aan gesloten vragen, zoals: meerkeuzevragen, vragen met een keuzemenu, vragen met selectievakjes en rangschikkingsvragen. Bij al deze vraagtypen kunnen de respondenten geen unieke of onverwachte antwoorden geven. In plaats daarvan moeten ze kiezen uit een lijst met vooraf geselecteerde opties. U vraagt dus niet aan de respondent wat hij of zij zou willen eten, maar biedt alleen keuze uit spaghetti of stampot. Gebruik gesloten vragen in de volgende gevallen:

- Wanneer uw publiek niet bijzonder geïnteresseerd is in het onderwerp van uw enquête
- Wanneer u kwantificeerbare gegevens nodig hebt
- Wanneer u respondenten wilt categoriseren

(Monkey, sd)

Bij de enquêtevragen is er gekozen voor allebei de vraagstellingen. Vraag 1 t/m 5 en 10 zijn gesloten vragen. Hier kunnen deelnemers uit de aangegeven keuzemogelijkheden kiezen. Dit om de deelnemers te categoriseren. Vraag 6,7,8,9 en 11 zijn open vragen of vragen met een keuzemogelijkheid waar je je antwoord toelicht. Hier is voor gekozen omdat je daadwerkelijk wilt weten wat de deelnemer over het onderwerp denkt. Door de vraag open te houden kan er gemakkelijk een mening geuit worden. Uiteraard ben ik ervan bewust dat je met open vragen meer werk zult hebben met verwerken en analyseren. Daarom is dit beperkt tot 5 vragen. De vragen van de enquête zijn terug te vinden in Bijlage I.

De vragenlijst is online in elkaar gezet met behulp van Survio. Dit is een online tool waarmee enquêtes worden gemaakt en online gedeeld kunnen worden op bijvoorbeeld social media of Whatsapp. Omdat via deze manier de enquête makkelijk was te delen, werd het bereik hiervan vergroot.

De uitkomsten/data van de enquête werden met behulp van Survio geanalyseerd. Het programma is in staat om de gegevens over te zetten naar Microsoft Office Excel. In Excel kunnen er grafieken en tabellen van gemaakt worden. Hierdoor kan er gemakkelijk af gelezen worden hoe vaak het antwoord is voorgekomen en aan de hand daarvan wordt er een conclusie getrokken. De antwoorden van de open vragen die zijn gesteld zijn allemaal individueel bekeken. Antwoorden die op elkaar lijken of nagenoeg hetzelfde zijn, zijn aan elkaar gekoppeld. De antwoorden zijn hierdoor gecodeerd en ook met behulp van Excel is er vastgesteld hoe vaak een antwoord voorkwam. Met behulp van deze uitkomsten is er beschreven wat er geconcludeerd kon worden.

In verband met de huidige COVID-19 maatregelen is er via de mail contact opgenomen met het LTO en paardengriep.nl. Allereerst is er een mail uitgegaan naar het platform zelf. Hierdoor heeft het onderzoek 2 weken stilgelegen omdat er geen reactie kwam. Door aanraden van mijn begeleider Toine van Westing is er contact opgenomen met Mieke Theunissen van het LTO. Ook hier is de vragenlijst heen gestuurd. Mieke heeft deze beantwoord. Door de huidige en privéomstandigheden was het niet mogelijk om op locatie af te spreken.

De deelvraag ‘Hebben paardeneigenaren en -houders behoefte aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes?’ zal doormiddel van de enquête beantwoord worden. Met de enquête wordt er contact opgenomen met paardenhouders door het hele land. De tweede deelvraag ‘Hoe bekend is de doelgroep met het platform paardengriep.nl?’ zal ook doormiddel van de enquête beantwoord worden. De derde deelvraag ‘Waarom wordt het platform paardengriep.nl niet gebruikt?’ zal deels met de enquête beantwoord worden en deels met het interview. Deelvraag vier ‘Hoe wordt het meldpunt nu gemarket?’ zal beantwoord worden met de uitkomst van het afgenomen diepte-interview. De laatste en vijfde deelvraag: ‘Wat moet er gebeuren om paardengriep.nl bekend te maken onder paardeneigenaren en -houders en dat deze gebruikt worden?’ zal beantwoord worden door het gesprek met de LTO. Bij deze instantie kan de nodige informatie verzameld worden.

2.3 Methode

Om te kijken naar de vrijwillige meldingsplicht van paardenziektes en het online platform paardengriep.nl, wat recent online is gezet door LTO Nederland. Zijn er paardeneigenaren/-houders benaderd. Dit is gebeurd via een enquête. Deze vragenlijst was verspreid onder de doelgroep, dit via verschillende onlinekanalen waar de doelgroep actief is.

Ook is er een diepte-interview afgenomen. Hiervoor zijn de initiatiefnemers van het online platform paardengriep.nl benaderd. Dit is LTO Nederland, deze organisatie heeft ook de website gelanceerd.

3. Resultaten

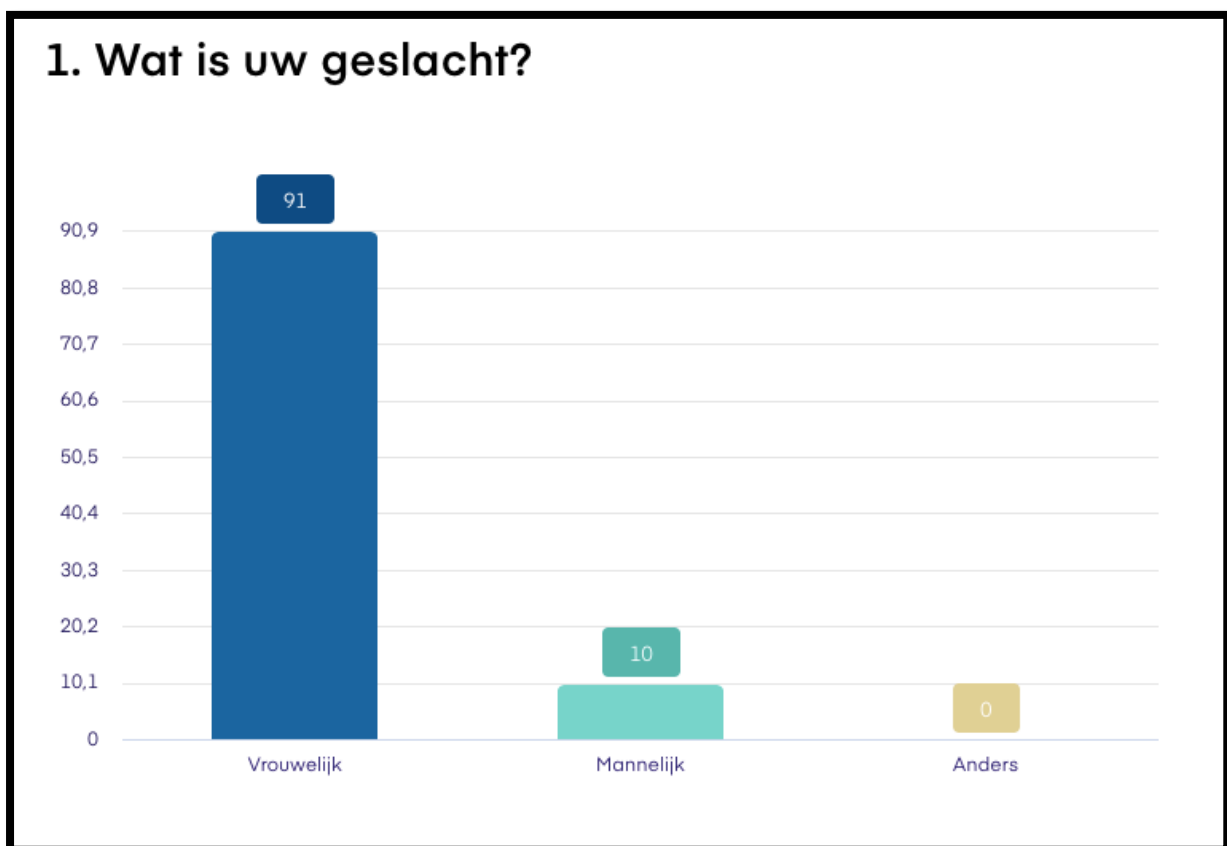
In dit hoofdstuk worden de resultaten van de enquête en de vragenlijst uitgelicht. Deze resultaten worden per vraag uitgeschreven.

3.1 Enquête

In de enquête zijn er vragen gesteld die er op gericht zijn om antwoord te krijgen op de volgende deelvragen: Hebben paardeneigenaren en -houders behoefte aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes? En hoe bekend is de doelgroep met het platform paardengriep.nl? Tegelijkertijd zijn er bij deze enquêtevragen gesteld die meer informatie geven over de respondenten. Per vraag wordt weergegeven hoe er is geantwoord, dit wordt ook verder toegelicht. De enquête heeft 101 respondenten bereikt.

Wat is uw geslacht?

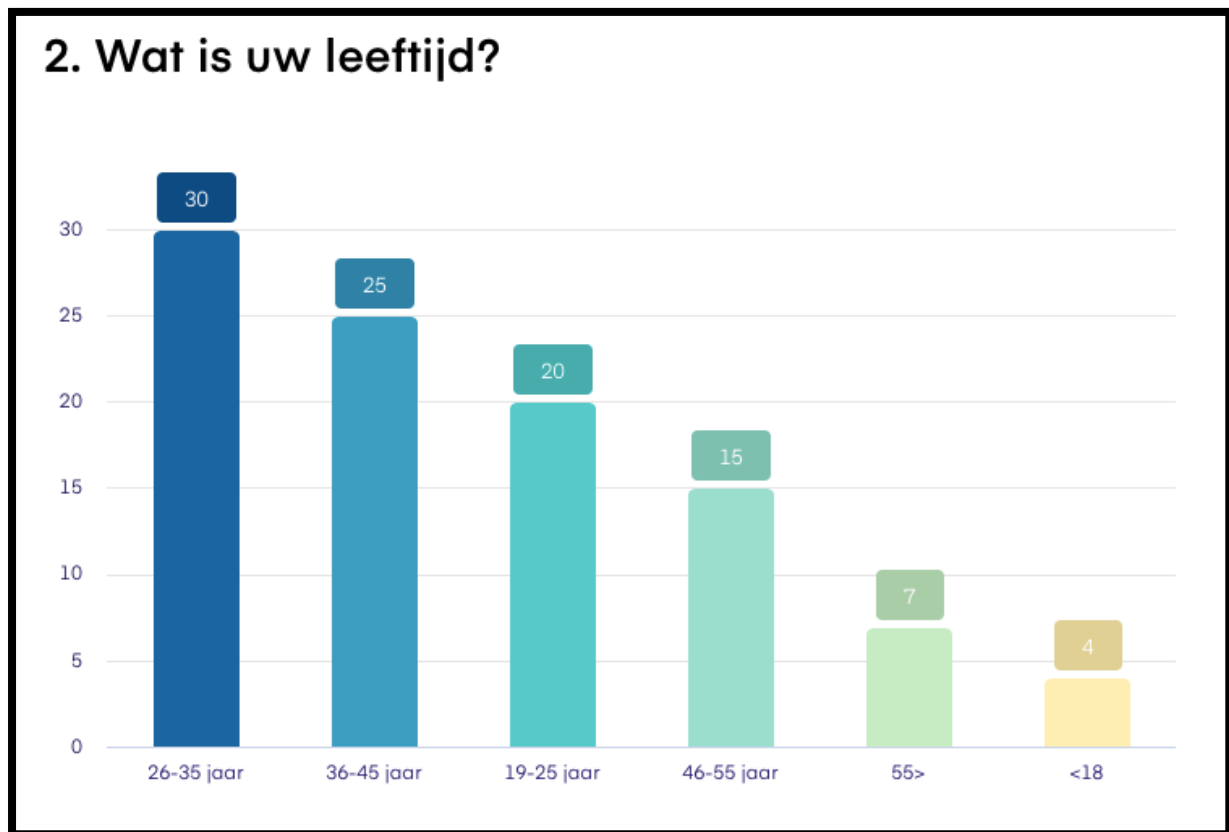
Deze vraag was erop gericht om algemene informatie over de respondenten te verkrijgen. In de onderstaande grafiek (figuur 1) is af te lezen wat het geslacht van de respondenten was. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de respondenten voornamelijk vrouwen waren.

Figuur 1: Toelichting vraag 1, enquête

Wat is uw leeftijd?

Ook deze vraag was gericht om algemene informatie over de respondenten te verkrijgen namelijk de leeftijd. In onderstaande grafiek is dit af te lezen. De respondenten zijn opgedeeld in verschillende leeftijdscategorieën. Doordat de enquête op Facebook is verspreid is er een breed en gemengd netwerk benaderd. Dit is terug te zien in de spreiding van de antwoorden. De (vaste) leeftijden variëren van 19 tot 55 jaar, bij de categorieën <18 en 55> is de leeftijd niet met zekerheid vast te stellen. Uit de onderstaande grafiek blijft dat de meeste respondenten in de leeftijdscategorie 26 tot 35 jaar zaten.

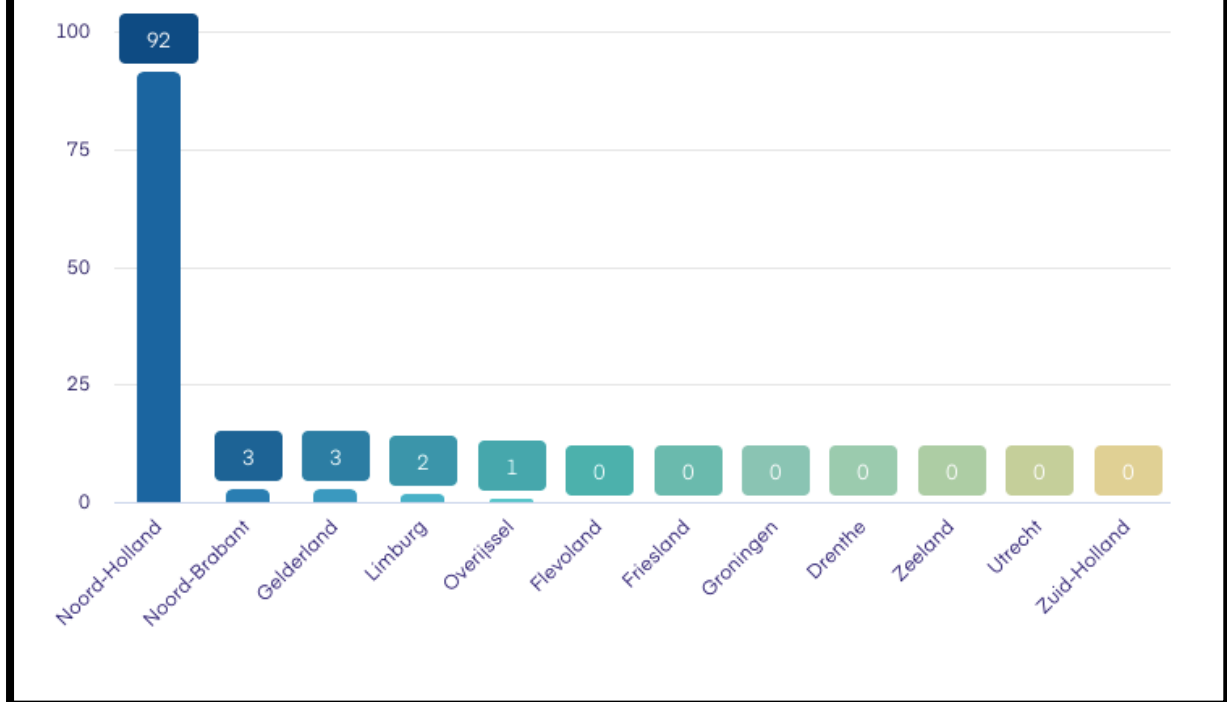

Figuur 2: Toelichting vraag 2, enquête

In welke provincie bent uw woonachtig?

Vraag 3 was ook gericht om algemene informatie over de respondenten te verkrijgen. Door te kijken waar de respondenten vandaan komen kan wellicht gezien worden of er ook anders over dit onderwerp gedacht wordt in verschillende streken. Echter komt een groot meerderdeel uit Noord-Holland, waardoor er geen verschil kan worden aangetoond.

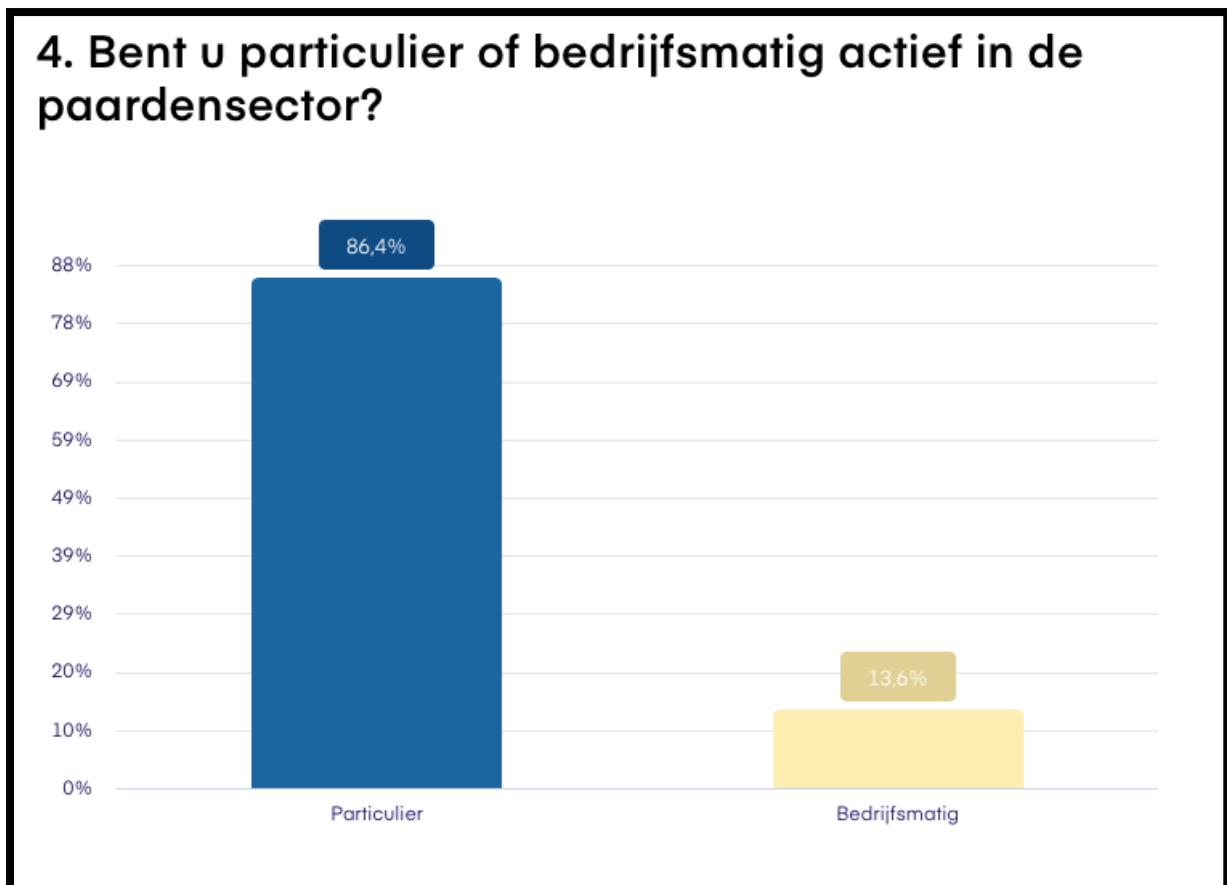
3. In welke provincie bent uw woonachtig?

Figuur 3: Toelichting vraag 3, enquête

Bent u particulier of bedrijfsmatig actief in de paardensector?

Vraag 4 maakt duidelijk of de respondenten particulier of bedrijfsmatig actief zijn in de paardensector. Ook deze vraag draagt bij aan de algemene informatie over de respondenten. De enquête was gericht aan paardeneigenaren en -houders. Uit de antwoorden blijkt dat 86,4% particulier en 13,6% bedrijfsmatig actief is in de paardensport.

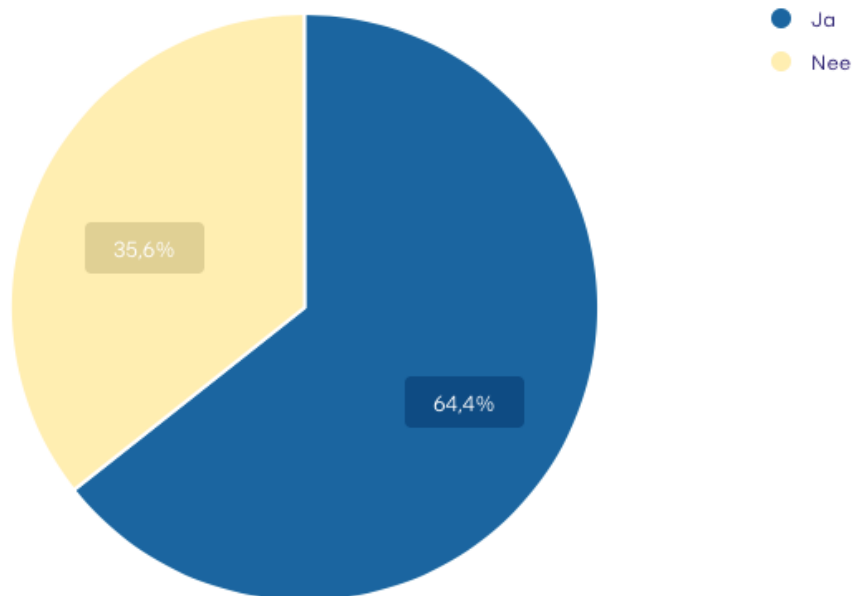

Figuur 4: Toelichting vraag 4, enquête

Heeft u wel eens een uitbraak van een besmettelijke paardenziekte meegemaakt?

Onder de respondenten is de bovenstaande vraag gesteld. Dit om in kaart te brengen hoeveel respondenten wel eens een situatie als een besmettelijke paardenziekte heeft meegemaakt. Dit wordt in de onderstaande cirkeldiagram duidelijk. 64,4% zegt een besmettelijke paardenziekte meegemaakt te hebben. 35,6% zegt van niet.

5. Heeft u wel eens een uitbraak van een besmettelijke paardenziekte meegemaakt?

Figuur 5: Toelichting vraag 5, enquête

Hoe is er toen gehandeld?

Deze vraag was nummer 6 van de enquête, deze vraag is open opgesteld door zo de verschillende reacties te zien. Doordat enkele van respondenten een uitbraak nog nooit heeft meegemaakt is op deze vraag 31% beantwoord met N.V.T, nog nooit mee gemaakt of geen ervaring mee. Respondenten (69%) die wel een uitbraak hebben meegemaakt hebben de volgende antwoorden gegeven:

- Stal op slot, 22%
- Quarantaine, 16%
- Niets gedaan, 2%
- Meteen isoleren en veel contact met de dierenarts, 11%
- Snel en adequaat, 6%
- Bekend gemaakt in de omgeving, 3%
- Snel en doelbewust, 1%
- Temperatuur en symptomen in de gaten houden, 1%
- Goed, 2%
- De richtlijnen toepassen wat voor dat moment telt, 2%
- Enten, 1%
- Uitzieken, 1%
- Onderkoeld te weinig informatie en begeleiding naar pensionklanten, 1%

Is er toen melding van gemaakt?

Ook dit was een open vraag, waar de respondenten hun eigen antwoord konden geven. 29% heeft beantwoord met N.V.T. 14% geeft aan dat er geen melding is gemaakt. 45% zegt dat er wel melding van is gemaakt. En 8% heeft geen idee wat er toen is ondernomen. Respondenten die met ja hadden beantwoord gaven meestal ook aan op welke manier er melding is gemaakt. Hieronder een opsomming:

- Social media (meest gegeven)
- Mail
- Interviews
- Dierenarts
- Whatsapp
- Website
- Brieven
- KNHS
- Meldpunt landelijk paardenziektes

Vond u dat er juist gehandeld werd?

De antwoorden op deze vraag zijn in de volgende drie onderdelen onderverdeeld: ja, nee, n.v.t. Er zijn 9 respondenten die vonden dat er niet juist werd gehandeld. Het grootste deel, 64 respondenten vond dat er wel juist gehandeld werd. En voor 28 is het niet van toepassing.

Vindt u dat er een nationaal meldpunt voor paardenziektes moet zijn?

Een grote meerderheid is voor een nationaal meldpunt namelijk 93 respondenten.

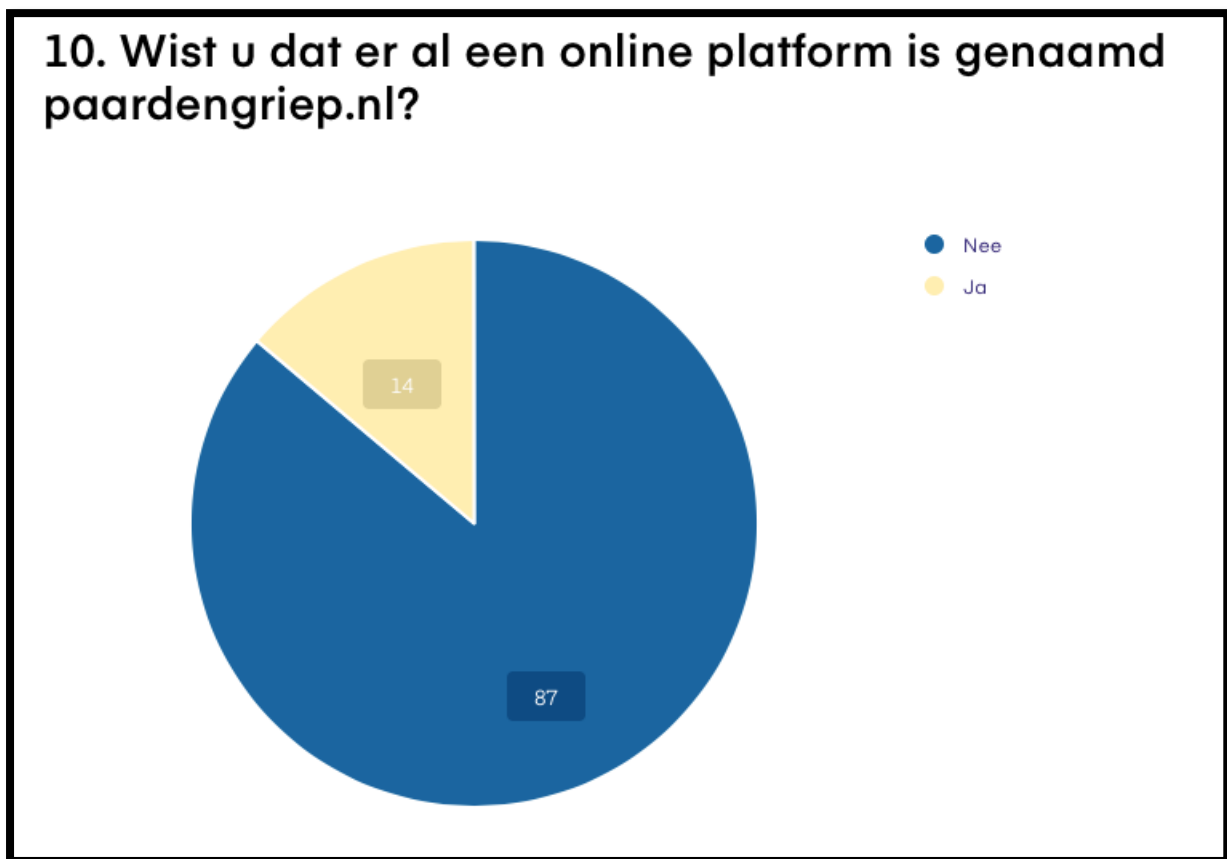
“Ja zeker. Al is het maar om meer openheid te krijgen. Regelmatig hoor je wel wat in de wandelgangen. En hoor je ook verhalen dat er niet goed mee omgegaan wordt. En zelfs verzwegen wordt. Door openheid bereik je veel meer en kun je voorkomen”.

“Ja. Ik vind dit erg belangrijk, het gaat om de gezondheid van de paarden. Daarnaast kunnen ook bedrijven grote financiële schade leiden doordat ze tijdelijk de deuren moeten sluiten. Het gebeurt nog te vaak dat het niet gemeld wordt en paarden toch verplaatst worden ondanks dat er een ziekte op die stal is”.

5 respondenten vinden dat een nationaal meldpunt niet nodig is. Eén van de antwoorden luidt: *“Nee, ieder moet zijn eigen verantwoordelijkheid nemen. Stallen waar een uitbraak is moet zelf de keuze hebben om dit wel/niet openbaar te maken. Mits de gezondheid van mens en dier voorop wordt gesteld”.*

3 respondenten hebben geen mening.

Wist u al dat er al een online platform is genaamd paardengriep.nl?

Figuur 6: Toelichting vraag 10, enquête

Zou u gebruik maken van paardengriep.nl?

Een open vraag waar ook uitleg van het antwoord wordt gevraagd. De antwoorden kunnen we onderverdelen in 4 categorieën: ja (85), nee (12), niet van toepassing (1) en misschien (3). Bij de antwoorden is een toelichting gegeven. Onderstaande opsomming geeft de argumenten van de respondenten weer:

- *Jazeker als het verdere besmettingen kan voorkomen.*
- *Ja, het is belangrijk om deze informatie te delen zodat het goed zichtbaar is voor andere paardenhouders en je zo uit de buurt kunt blijven en het niet verder verspreidt.*
- *Ja, handig dat er al zo'n soort meldpunt is!*
- *Zeker als dat noodzakelijk mocht zijn. Beter anderen waarschuwen en gezamenlijk zorgen om te voorkomen of te kunnen achterhalen waar het ontstaan is. Het komt immers niet uit de lucht vallen.*
- *Nee ik heb liever een actieve melding als er iets in de regio gebeurt. Dit is niet iets wat je zelf bij gaat houden als particulier.*
- *Nee. Er is veelste veel paniekzaaijerij in de paardenwereld omdat mensen hun paard zien als een mens.*
- *Nee, omdat er geen meldplicht is, kan het niet volledig zijn.*

3.2 Vragenlijst LTO

Mieke Theunissen, sectorspecialist LTO Paardenhouderij heeft de vragenlijst die via de mail is gestuurd beantwoord. LTO Nederland is de initiatiefnemer van het online platform paardengriep.nl. De vragen gingen hierover.

Wat is de reden geweest voor het lanceren van paardengriep.nl?

Toetsen of er animo voor is.

Hoeveel gebruikers heeft het platform op dit moment?

Geen. Het platform is in ontwikkeling.

Met hoeveel deelnemers gaat het platform echt online en in werking?

Daar staat geen aantal voor. We hebben getoetst of er animo is voor. Dat blijkt voldoende te zijn. Nu in uitwerking en in afstemming met belanghebbenden.

Hoe komt het dat vele paardeneigenaren/-houders nog nooit van het platform hebben gehoord?

Omdat het nog niet live is.

Wat moet er volgens jullie gebeuren om het platform onder de aandacht te brengen?

Als het platform daar is via diverse kanalen promoten en onder de aandacht brengen bij paardeneigenaren/-houders. Enerzijds betreft dat onze eigen kanalen. Anderzijds paardenmedia. Maar ook platformen/community's die zich bezig houden met besmettelijke paardenziektes.

4. Discussie

In dit hoofdstuk wordt een kritische reflectie gegeven op de gekozen aanpak en op de resultaten.

4.1 Beoordeling gekozen aanpak

In het onderstaande wordt de gekozen aanpak en de manier van onderzoek doen kritisch beoordeeld.

4.1.1 Onderzoek paardeneigenaren/houders

Om dit onderzoek betrouwbaar te houden werd er gesproken over een minimaal aantal respondenten. Dit aantal lag tussen de 80 en 90. Dit aantal is ruim gehaald, er hebben namelijk in totaal 101 respondenten de enquête volledig ingevuld. Uit de statistieken van de enquête bleek dat in totaal 180 bezoeken zijn plaatsgevonden, 79 personen hebben de enquête dus onvoltooid. Wellicht heeft de open vraagstelling deze personen afgeschrikt.

De enquête had in totaal 11 vragen, deze was opgebouwd met 6 meerkeuzevragen en 5 open vragen waar de respondenten hun antwoorden moesten toelichten. Het eerste deel van de vragen vroeg om algemene informatie, later in het onderzoek bleken deze niet van belang te zijn. Omdat deze niet relevant waren voor de resultaten van het onderzoek kan voor de volgende keer besloten worden om deze weg te laten. Wel blijkt uit deze antwoorden dat er een selecte groep van paardeneigenaren hebben gereageerd, het grootste deel kwam namelijk uit Noord-Holland. Doordat de enquête op facebook is geplaatst hebben waarschijnlijk mensen uit mijn persoonlijke vriendenlijst deze vragenlijst het meeste ingevuld. Voor de volgende keer moet er gekeken worden of er een groter bereik behaald kan worden. Dit kan door de enquête in verschillende groepen te plaatsen of door gebruik te maken van het netwerk van de Aeres Hogeschool.

Ook waren er vele open vragen, bij het verwerken van de resultaten vergt dit veel werk. Hierbij is gezien dat veel antwoorden op elkaar leken. Door zulke vragen de volgende keer als meerkeuze aan te bieden, wordt de verwerking daarvan makkelijker en de enquête zal wat makkelijker in te vullen zijn.

De personen waren gemotiveerd om de enquête in te vullen en het onderwerp was duidelijk. De gemiddelde invultijd was tussen de 2 en 5 minuten.

4.1.2 Onderzoek initiatiefnemer paardengriep.nl

Door het coronavirus waar Nederland zich het gehele jaar al mee bezig houdt. Is dit onderzoek anders verlopen dan verwacht en een beetje teleurstellend dat er niet meer uit te halen was. Door de huidige corona situatie en mijn persoonlijke situatie is er gemaild naar paardengriep.nl. Na 2 weken nog geen reactie terug te hebben gehad, is er overgestapt naar het LTO. Deze organisatie zijn de initiatiefnemers van het online platform en hebben de vragenlijst via de mail beantwoordt. Via deze mail was er ook voorgesteld of het bedrijf open stond voor een gesprek op locatie. Echter hielden de huidige corona regels een bezoek op locatie tegen en had het bedrijf dit liever niet.

Uiteindelijk had ik op 10 juni een belafsprak met Mieke Theunissen van het LTO. Zij kon me wat meer duidelijk geven over paardengriep.nl en daarbij enkele vragen beantwoord.

Achteraf had er vooraf overleg moeten zijn met het LTO. Over hoe de zaken met de website stonden en wat de huidige status hiervan is.

4.2 Beoordeling resultaten

In de onderstaande alinea's worden de resultaten van het onderzoek kritisch besproken. Dit zal per deelvraag behandeld worden.

4.2.1 Hebben paardeneigenaren en -houders behoefte aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes?

Uit de enquête is gebleken dat een grote meerderheid namelijk 94% behoefte heeft aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes. Het is volgens de respondenten vooral belangrijk om elkaar te informeren en te adviseren. Een nationaal meldpunt zou hieraan bijdragen. Slechts 6% heeft hier geen behoefte aan, zij vinden dat het de eigen verantwoordelijkheid is van de staleigenaar om dit naar buiten te brengen.

Voornamelijk vindt de particulier het een goed idee een nationaal meldpunt. Bedrijven zijn wat terughoudender. Bedrijven willen natuurlijk niet bij besmetting een stempel op zich krijgen of dat er naar hun gewezen wordt. Particulieren hebben financieel minder te vrezen dan paardenbedrijven.

4.2.2 Hoe bekend is de doelgroep met het platform paardengriep.nl?

In mei 2020 kwam LTO Nederland met het online platform paardengriep.nl. Een website waar griepverschijnselen van paarden gemeld kunnen worden. Deze website is nog niet actief. Volgens Mieke Theunissen, sectorspecialist van LTO Paardenhouderij is het platform nog in ontwikkeling.

Uit de enquête blijkt dat 86% van de ondervraagde paardeneigenaren en -houders nog nooit van het online platform hebben gehoord. Volgens Mieke komt dat doordat het platform nog niet live is. 14% heeft wel eens van het platform gehoord. Doordat het platform nog volop in ontwikkeling is, is de bekendheid daarvan erg laag. De initiatiefnemer LTO Nederland heeft van tevoren getoetst of er behoefte was naar een nationaal meldpunt voor paardenziektes. Binnen een maand bleek dat 600 mensen zich hadden aangemeld, reden voor het LTO om actie te ondernemen en het platform verder uit te werken.

In de enquête is ook gevraagd of de respondenten gebruik zouden maken van paardengriep.nl. 86% zouden hier gebruik van maken, 12% niet, 2% heeft geen mening.

4.2.3 Waarom wordt het platform paardengriep.nl niet gebruikt?

Door de lancering van het online platform paardengriep.nl werd er getoetst of er wel genoeg animo ervoor is. Binnen een maand tijd waren er 600 aanmeldingen binnengekomen. Dit is een goede reden om het platform verder uit te werken. De initiatiefnemers hebben een financiering gekregen om het uit te werken. Op dit moment zijn ze dus bezig met de uitwerking en in afstemming met belanghebbende.

4.2.4 Hoe wordt het meldpunt nu gemarket?

Het platform is in ontwikkeling en in de hippische sector nog onbekend. De reden voor het lanceren van paardengriep.nl is dat ze wilde toetsen of er genoeg animo voor is. Op dit moment zijn er voldoende inschrijvingen en kunnen ze binnenkort live met het definitieve platform.

4.2.5 Wat moet er gebeuren om paardengriep.nl bekend te maken onder paardeneigenaren en -houders en dat deze gebruikt wordt?

Op dit moment is het platform volop in ontwikkeling. Als deze klaar voor gebruik is. Wordt deze via diverse kanalen gepromoot aldus Mieke Theunissen van het LTO. Dit zijn de eigen kanalen van het LTO, paardenmedia maar ook platformen/community's die zich bezig houden met besmettelijke paardenziektes. Op deze manier komt het platform onder de aandacht bij paardeneigenaren en -houders.

4.3 Consumentengedrag

Consumentengedrag is alles wat de consument doet en zegt bij het kiezen, kopen, gebruiken en vervangen van producten. Dit is dus waarneembaar. Niet waarneembaar is hoe dat gedrag tot stand komt. In lichaam en geest van de consument spelen zich processen af die we niet of nauwelijks kunnen waarnemen. Enkele factoren die hier een invloed op hebben zijn andere mensen, reclame, omgeving etc.

Consumenten verschillen van elkaar als het gaat om wat zich in hun lichaam en geest afspeelt. Dat wordt opgemerkt aan het gedrag. De ene consument koopt bijvoorbeeld veel eerder voor zichzelf een nieuw model mobiele telefoon aan dan de andere consument. De een heeft meer geld te besteden dan de ander. De een komt meer reclame tegen dan de ander of krijgt meer bewonderend commentaar dan de ander (Wiki Marketing, sd).

5. Conclusie

Dit onderzoek had het doel om meer inzicht te krijgen in de behoefte van de hippische sector in een nationaal meldpunt voor paardenziektes en wat de oorzaak is van het disfunctioneren van het bestaande meldpunt paardengriep.nl. Met behulp van de resultaten van het onderzoek werden al de deelvragen beantwoordt en is er inzicht verkregen in de behoefte van de hippische sector. In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag: *‘Wat is de oorzaak van het disfunctioneren van het meldpunt paardengriep.nl?’*.

65% van de ondervraagde paardeneigenaren en -houders geeft aan wel eens een besmettelijke paardenziekten te hebben meegemaakt. Eenieder heeft daar anders op gereageerd en gehandeld. Meestal gaat de stal op slot of wordt het desbetreffende paard(en) in quarantaine gezet.

De meest voorkomende paardenziektes die Nederland kent zijn rhinopneumonie, droes en equine influenza. Deze ziektes zijn zeer besmettelijk en kunnen zich snel verspreiden. Deze bovenstaande ziektes hebben op het moment geen meldingsplicht.

Paardeneigenaren en -houders die zijn benaderd, geven aan dat er behoefte is aan een nationaal meldpunt voor paardenziektes. De meeste vinden het handig om elkaar te informeren en adviseren. Door een nationaal meldpunt op te richten word er duidelijk waar er een uitbraak is en kan daar rekening mee gehouden worden. Hierdoor hoopt men meer openheid te krijgen.

Een grote meerderheid leek het online platform paardengriep.nl nog niet te kennen, namelijk 86% van de ondervraagde. Daaruit kan je concluderen dat het platform nog niet veel bekendheid heeft en hier weinig aandacht aan heeft besteed. Ondanks de onbekendheid zijn de ondervraagde wel bereid om gebruik te maken van het platform. Ze hopen dat een meldpunt verdere besmettingen op dat moment kan voorkomen.

Uit ervaring wordt veel “stilgehouden” in de paardensector. Paardeneigenaren of -houders stoppen het in de doofpot en het wordt niet naar buiten gebracht. Uit de enquête van de particulier is gebleken dat er een bereidheid is om gebruik te maken van het meldpunt. Uiteraard is dit erg goed en hoopvol maar gaan paardeneigenaren dit daadwerkelijk melden? Zeggen is één, daadwerkelijk doen is twee. Dit is ook naar consumentengedrag.

Consumentengedrag is alles wat de consument doet en zegt bij het kiezen, kopen, gebruiken en vervangen van producten. Dit is dus waarneembaar. Niet waarneembaar is hoe dat gedrag tot stand komt. Enkele factoren die hier een invloed op hebben zijn andere mensen, reclame, omgeving etc.

LTO Nederland is de initiatiefnemer van het online platform paardengriep.nl. De organisatie geeft aan dat het platform nog in ontwikkeling is en dat deze online is gezet om te toetsen of er animo voor is. Dat blijkt voldoende te zijn. Ook al is het platform online en is het mogelijk om de website te bezoeken. Toch hebben vele paardeneigenaren/-houders nog nooit van het platform gehoord. Volgens Mieke Theunissen, sectorspecialist LTO Paardenhouderij, komt dit omdat deze nog niet live is.

Vanuit dit onderzoek kan er een aanbeveling gedaan worden naar het online platform paardengriep.nl en de initiatiefnemers: LTO Nederland. Paardeneigenaren en -houders hebben aangegeven dat er een wens is voor een nationaal meldpunt voor paardenziektes. Hierdoor kan de besmettingsdruk verlaagd worden en wordt een ziekte eerder herkend.

Vanuit dit onderzoek worden de volgende aanbevelingen naar het platform gedaan:

- Meer aandacht besteden aan het platform, dat deze echt af is en klaar voor gebruik.
- De huidige marketing bekijken, analyseren en verbeteren.
- Door aandacht te besteden aan de promotie, zal het platform meer bekendheid krijgen. Promotie kan via diverse kanalen. Denk daarbij aan social media, paardenmedia, platformen en community's die zich bezighouden met besmettelijke paardenziektes. Hiermee kan het consumentengedrag beïnvloed worden. Dit in positieve zin zodat de consument gebruik gaat maken van het platform en haar/zijn ervaringen met de omgeving deelt.

De hippische sector attenderen op het belang van het melden van paardenziektes is een eerste stap. Daarbij kan de hippische sector kennis maken met het online platform paardenziektes.nl. Door te zorgen dat het platform simpel, overzichtelijk en makkelijk in gebruik is, zal de drempel voor gebruikers laag zijn.

LTO Nederland zal voor platform Paardengriep.nl een samenwerking aan gaan met belanghebbende. Het is in de toekomst van belang dat ze samen blijven onderzoeken wat de wensen van de paardeneigenaren zijn en of het platform na behoren werkt. Door hier verder onderzoek naar te doen, kunnen ze inspelen op de wensen van de klant. De gebruiker van het platform.

Bibliografie

- (sd). Opgehaald van Voedingscentrum:
<https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/dierziekten.aspx#:~:text=Onder%20dierziekten%20verstaan%20we%20alle,coli%20en%20salmonella%20horen%20hierbij.>
- (sd). Opgehaald van NVWA: <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierziekten/lijst-aangifteplichtige-dierziekten/aangifteplichtige-dierziekten-bij-vee>
- (sd). Opgehaald van Sectorraad Paarden: <https://sectorraadpaarden.nl/themas/diergezondheid/>
- (sd). Opgehaald van OIE: <https://www.oie.int/>
- (sd). Opgehaald van Wikipedia:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Wereldorganisatie_voor_diergezondheid
- (sd). Opgehaald van Voedingscentrum :
<https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/nederlandse-voedsel-en-warenautoriteit.aspx>
- (sd). Opgehaald van NVWA: <https://www.nvwa.nl/over-de-nvwa/wat-doet-de-nvwa>
- (sd). Opgehaald van NVWA: <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierziekten>
- (sd). Opgehaald van Wikipedia:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Gezondheidsdienst_voor_Dieren
- (sd). Opgehaald van GD: <https://www.gddiergezondheid.nl/nl/de-GD>
- (sd). Opgehaald van Griepalert: <https://www.griepalert.nl/>
- (sd). Opgehaald van Paardengriep: <https://www.paardengriep.nl/#faq>
- (sd). Opgehaald van LTO: www.lto.nl
- (sd). Opgehaald van Paardengriep: <https://www.paardengriep.nl/#faq>
- (2016). Opgehaald van RIVM: <https://www.rivm.nl/niet-meldingsplichtige-zoonosen-in-stal>
- (2020, september). Opgehaald van LLTB:
<https://www.lltb.nl/nieuwsberichten/website/2020/09/ontwikkeling-platform-paardengriep.nl>
- (2020, mei). Opgehaald van LTO: <https://www.lto.nl/lto-paardenhouderij-lanceert-paardengriep-nl/>
- Bit, R. (2020, oktober 6). Meldsysteem voor besmettelijke paardenziektes: paardengriep.nl. *Bit Magazine*. Opgehaald van Bit magazine:
<https://www.bitmagazine.nl/actueel/meldsysteem-voor-besmettelijke-paardenziektes-paardengriep-nl/128366/#:~:text=In%20Nederland%20bestaat%20er%20voor,te%20doen%20bij%20een%20uitbraak.>
- Bit, R. (2020, oktober). Meldsysteem voor besmettelijke paardenziektes: paardengriep.nl. *Bit magazine*. Opgehaald van Bit: <https://www.bitmagazine.nl/actueel/meldsysteem-voor-besmettelijke-paardenziektes-paardengriep-nl/128366/#:~:text=In%20Nederland%20bestaat%20er%20voor,te%20doen%20bij%20een%20uitbraak.>
- CA Sluimer, M. L. (2017, september 17). Ziekten van mens en dier. *Huisarts en Wetenschap*, 461-464. Opgehaald van <https://link.springer.com/article/10.1007/s12445-017-0283-5>
- Carola Schouten: Minister van Landbouw, N. e. (2019, februari 1). Opgehaald van <file:///Users/gebruiker/Downloads/beantwoording-vragen-over-uitbraak-van-een-zeer-besmettelijk-griepvirus-bij-paarden-in-limburg.pdf>
- Diergezondheid, D. (sd). Opgehaald van GD Diergezondheid - SEIN:
<https://www.gddiergezondheid.nl/sein>
- Ensie. (sd). Opgehaald van Ensie: <https://www.ensie.nl/wat-is-dat/endemisch>
- FEI. (2021, maart 1). Opgehaald van https://inside.fei.org/system/files/Update_on_Equine_Herpes_Virus_Valencia_01_March_2021.pdf

- G Bruin, J. K. (sd). *Entschema influenza moet intensiever*. Opgehaald van <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/46838>
- G. Bruin, C. v. (sd). Opgehaald van <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/47509>
- Heidmann, D. P. (2021). Five things you need to know about Equine Herpes Virus (EHV). *Horsetalk*.
- Horses. (2021, maart 1). Opgehaald van https://www.horses.nl/organisaties/fei/alle-hens-aan-dek-in-valencia-fei-heftigste-rhino-uitbraak-sinds-jaren/?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=03/06/2021&goal=0_47b8f27d3d-c5cb6cfdce-220275601
- Horses. (2021, maart 2). Opgehaald van <https://www.horses.nl/welzijn/rhinopneumonie/hilmar-meyer-hier-zijn-ongelooflijke-fouten-gemaakt/>
- Horsetalk. (2021). Britain lifts EHV horse quarantine requirements. *Horsetalk*.
- KNHS. (2016). Opgehaald van KNHS: <https://www.knhs.nl/over-knhs/publicaties/brochure-nederland-paardenland/>
- KNHS. (sd). *KNHS*. Opgehaald van KNHS: <https://www.knhs.nl/welzijn/verzorging-medisch/ziekte-medisch/equine-influenza-de-paardengriep/>
- Manon Swanenburg, C. d. (2014, mei). *Inventarisatie zoönosen bij het paard in Nederland*. Lelystad: Central Veterinary Institute (CVI), Wageningen UR Livestock Research (WLR). Opgehaald van <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/331437>
- (2019). *Monitor diergezondheid paard, jaarverslag helpdesk paard 2019*. GD 2019.
- Monkey, S. (sd). Opgehaald van <https://nl.surveymonkey.com/mp/comparing-closed-ended-and-open-ended-questions/>
- N. Tafro, M. S. (2014, september). Import van paarden uit derde landen en het risico op insleep van zoönosen. *Tijdschrift voor diergeneeskunde*, 28-34. Opgehaald van https://www.researchgate.net/profile/Marcel-Spiereburg-2/publication/266580181_Import_van_paarden_uit_derde_landen_en_het_risico_op_insleep_van_zoonosen/links/564f731108aefe619b11e2f7/Import-van-paarden-uit-derde-landen-en-het-risico-op-insleep-van-zoone
- N. Tafro, M. S. (2014, september). Import van paarden uit derde landen en het risico op insleep van zoönosen. . *Tijdschrift voor diergeneeskunde*, 28-34. Opgehaald van https://www.researchgate.net/profile/Marcel-Spiereburg-2/publication/266580181_Import_van_paarden_uit_derde_landen_en_het_risico_op_insleep_van_zoonosen/links/564f731108aefe619b11e2f7/Import-van-paarden-uit-derde-landen-en-het-risico-op-insleep-van-zoone
- Overheid.nl. (2011, mei 19). Wet dieren. *Wet dieren*. Opgehaald van Overheid.nl Wettenbank: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030250/2021-02-17>
- Overheid.nl. (2014, juni 5). Besluit houders van dieren. *Besluit houders van dieren*. Opgehaald van Overheid.nl Wettenbank: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035217/2018-07-01>
- Paarden, S. (2014, augustus). Opgehaald van <https://sectorraadpaarden.nl/2014/08/18/gids-voor-goede-praktijken-welzijn-paard-is-standaard/>
- Paarden, S. (2019, mei 15). Opgehaald van Gids voor goede praktijken: <https://mk0sectorraadpap5e4h.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2020/05/Gids-voor-Goede-Praktijken-versie-2.0-15-mei-2019-definitief-1.pdf>
- Paardenarts. (sd). Opgehaald van <https://www.paardenarts.nl/kennisbank/droes/>
- Paardenarts. (sd). Equine Influenza, niet slechts een griepje! *Paardenarts*. Opgehaald van Paardenarts: <https://www.paardenarts.nl/kennisbank/equine-influenza-belang-van-preventie/>
- Paardendokters*. (sd). Opgehaald van <https://www.paardendokters.nl/influenza>

- Prof. dr. Marianne Sloet, D. K. (2018, december 31). Opgehaald van <https://www.uu.nl/nieuws/influenza-bij-paarden-in-nederland-stand-van-zaken>
- RIVM. (sd). Opgehaald van RIVM: <https://www.rivm.nl/rivm/kennis-en-kunde/expertisevelden/zoonosen>
- Sánchez A, P.-v. d.-D.-M. (2017). *Zoonoses in Veterinary Students: A Systematic Review of the Literature*. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0169534>. Opgehaald van Zoonoses in veterinary students: a systematic review of the literature: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0169534>
- Sloet, p. d. (2021, maart 2). Rhinopneumonie. *KWPN Magazine*. Opgehaald van horses.nl: <https://www.horses.nl/welzijn/rhinopneumonie/diepgaand-rhinopneumonie-waarom-duikt-het-steds-weer-op/>
- Sloet, P. D. (2021). Rhinopneumonie. *KWPN magazine*, 44-49.
- Telegraaf. (2021, maart 17). Nu 17 paarden overleden aan rhinovirus. *Telegraaf*. Opgehaald van Telegraaf: <https://www.telegraaf.nl/sport/311419792/nu-17-paarden-overleden-aan-rhinovirus#:~:text=Het%20aantal%20paarden%20dat%20na,overleden%2C%20is%20gestegen%20tot%20zeventien.&text=De%20meeste%20paarden%20hadden%20Duitse,in%20negen%20Europese%20landen%20vastges>
- Verspreiding van besmettelijke paardenziektes voorkomen. (2020, oktober 8). *Bit magazine*. Opgehaald van Bit: <https://www.bitmagazine.nl/actueel/verspreiding-van-besmettelijke-paardenziektes-voorkomen/128514/>
- Visser, D. K. (2011, oktober). *Reactie op Gids van Goede Praktijken van de Sectorraad Paard*. Lelystad: Wageningen UR Livestock Research. Opgehaald van <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/184159>
- Wiki Marketing*. (sd). Opgehaald van Wiki Marketing: <https://www.wikimarketing.nl/online-marketingcursus/consumentengedrag/consumentengedrag-in-vier-fases>

Bijlage I – Enquêtevragen paardeneigenaren/-houders

Voor mijn afstuderen doe ik onderzoek naar een nationaal meldpunt voor paardenziektes. Daarbij moet je denken dat ziektes zoals equine influenza, droes en rhinopneumonie hierin gemeld kunnen worden. Zodat je als paardeneigenaar/-houder kunt zien waar de besmetting/symptomen zijn en eventueel snel kunt handelen. Ik ben benieuwd hoe hippisch Nederland daarover denkt.

Deze enquête is geheel anoniem en de resultaten worden enkel gebruikt voor mijn onderzoek.

1. Wat is uw geslacht?
  - Mannelijk
  - Vrouwelijk
  - Anders
2. Wat is uw leeftijd?
  - <18
  - 18-25
  - 26-35
  - 36-45
  - 46-55
  - 56 >
3. In welke provincie bent u woonachtig?
  - Noord-Holland
  - Zuid-Holland
  - Zeeland
  - Noord-Brabant
  - Utrecht
  - Limburg
  - Overijssel
  - Groningen
  - Flevoland
  - Drenthe
  - Groningen
  - Friesland
4. Heeft u wel eens een uitbraak van een besmettelijke paardenziekte mee gemaakt?
  - Ja
  - Nee

5. Hoe is er toen gehandeld?
  - Eigen antwoord
6. Is er toen melding van gemaakt?
  - Ja   Bij ja: op welke manier/methode?
  - Nee
7. Vond u dat er juist gehandeld werd?
  - Ja want
  - Nee want
8. Vindt u dat er een nationaal meldpunt voor paardenziektes moet zijn?
  - Ja want
  - Nee want
9. Wist u dat er al een online platform is genaamd paardengriep.nl?
  - Ja
  - Nee
10. Zou u gebruik maken van paardengriep.nl?
  - Ja, waarom wel...
  - Nee, waarom niet...

Bijlage II – Vragen interview – paardengriep.nl (LTO Nederland)

1. Wat is de reden geweest voor het lanceren van paardengriep.nl?
2. Hoeveel gebruikers heeft het platform op dit moment?
3. Met hoeveel deelnemers gaat het platform echt online en in werking?
4. Hoe komt het dat vele paardeneigenaren/-houders nog nooit van het platform hebben gehoord?
5. Wat moet er volgens jullie gebeuren om het platform onder de aandacht te brengen?

Bijlage III – Antwoorden interview – paardengriep.nl (LTO Nederland)

Vragen zijn gesteld aan Mieke Theunissen, sectorspecialist LTO Paardenhouderij.

1. Wat is de reden geweest voor het lanceren van paardengriep.nl?
Toetsen of er animo voor is.

2. Hoeveel gebruikers heeft het platform op dit moment?
Geen. Het platform is in ontwikkeling.

3. Met hoeveel deelnemers gaat het platform echt online en in werking?
Daar staat geen aantal voor. We hebben getoetst of er animo is voor. Dat blijkt voldoende te zijn. Nu in uitwerking en in afstemming met belanghebbenden.

4. Hoe komt het dat vele paardeneigenaren/-houders nog nooit van het platform hebben gehoord?
Omdat het nog niet live is.

5. Wat moet er volgens jullie gebeuren om het platform onder de aandacht te brengen?
Als het platform daar is via diverse kanalen promoten en onder de aandacht brengen bij paardeneigenaren/-houders. Enerzijds betreft dat onze eigen kanalen. Anderzijds paardenmedia. Maar ook platformen/community's die zich bezig houden met besmettelijke paardenziektes.